

g l a s

slovenske kulturne akcije

L. IX. 14. VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 31. 7. 1962

POMEN IN VLOGA PSIHOLOGIJE V SEVERNOAMERIŠKEM ŽIVLJENJU

Severnoameriški genij ni velik in bogat na izvirnih idejah in teorijah, temveč na aplikacijah teorij na praktično življenje. Filozof H. B. Van Wesepe je takole označil to potezo: Severni Amerikanec najprej dobi nekaj, kar se da uporabiti („something that works“): to je pragmatizem. Potem bo to stvar uporabil, da si ustvari boljši svet, v katerem bo lahko živel: to je meliorizem. Končno bo tej težnji po izboljšanju življenja odvzel vsake meje: to bi lahko imenovali ekscelsivizem.

Ko je Wilhelm Wundt leta 1879 ustanovil v Leipzigu prvi psihološki institut, je praktični in željni Severni Amerikanec takoj zaslutil neomejene možnosti, ki jih moderna psihologija lahko nudi pri oblikovanju in izboljševanju našega življenja. Med prvimi Wundtovimi učenci je kakega pol ducata Amerikancev, izmed katerih so nekateri postali korifeje severnoameriške psihologije. Že l. 1883 je bil ustanovljen prvi psihološki institut pri univerzi Johns Hopkins. L. 1892 so se severnoameriški psihologi organizirali v poklicnem združenju, ki danes šteje kakih 18 tisoč članov (American Psychological Association).

Psihologija se je najprej udomačila na univerzah, a se je kmalu razbohotila in prodrla v vse predele severnoameriškega življenja: v klinike in bolnišnice, v industrijo in trgovino, v umetnost (prim. vpliv psihoanalize samo na dramskem polju: E. O'Neill, T. Williams id.) in celo v študij o religiji. Začetki religiozne psihologije so v Severni Ameriki (Starbuck, W. James). Ameriško psihološko združenje je organizirano v raznih specialnih oddelkih (več ko 20 jih je), ki se podrobno ukvarjajo s tem ali onim področjem človeškega življenja. Skoraj ni aspekta življenja, ki bi ne bil podvržen psihološkemu raziskovanju. Znano je, da tako psihologija kakor psihiatrija igrata važno vlogo pri raziskovanju vesolja. Kjerkoli je človeški činitelj važen, tam je važna psihologija.

Moderna psihologija je bila v začetku deležna onega naivnega optimizma, ki je preveval scientizem do prve svetovne vojne. Domišljala si je, da bo odkrila zadnje tajno človeške duše in prinesla dokončni lek človeškemu trpljenju. Danes se ta optimizem kruši. Vendar pa ni dvoma, da je tudi psihologija poklicana, da v sodelovanju z drugimi znanostmi, zlasti s filozofijo in teologijo, pripomore k reševanju človeške uganke in k izboljšanju človeške družbe.

Dr. A. Č.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Filozofski odsek

Sedmi kulturni večer bo v soboto, 4. avgusta 1962 ob 19. uri v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital.

Predaval bo č. g. univ. prof. dr. Alfonz Čuk:

VLOGA IN POMEN PSIHOLOGIJE V SEVERNOAMERIŠKEM ŽIVLJENJU

Ker so stroški za uporabo dvorane visoki, prosimo za prostovoljne prispevke pri vходу.

„Če prav gledam, se že nekaj časa — mogoče od tridesetih let naprej — kaže neka sprememba v razmerju do narave. Človek ni več tisto čudovito bogastvo, harmonično zajemajoče, modro urejeno, dobrohotno darujoče, čemur bi se mogel predati. Ne bi več govoril o 'materi naravi'; mnogo bolj se mu kaže kot nekaj nezaupnega in nevarnega.

Človek našega časa ni več z naravo v stikih s tistimi verskimi občutki, kakor so se ti kazali v mirno jasni obliki pri Goetheju, v kipeči pri romantikih in v ditirambični obliki pri Hölderlinu. Prehodil je pot osvežitve. Mogoče je to v zvezi z izginjanjem novodobnega čuto neizmernosti. Znanost sega sicer po vedno neizmernejših merah velikega in malega; te pa ostajajo stalno odločno končne in se kot take tudi čutijo.

S tem ni rečeno, da se na svet ne usmerjajo več nobeni verski občutki. Tudi znova doživeta končnost ne pomeni samo omejitve mere, ampak tudi nekaj vsebinskega: da se je bivažjoče, kot zgolj končno, sprostito; je ovirano, toda ravno v tem dragoceno in sijajno. Dviga se kot občutek skrbi, odgovornosti, srčne prizadetosti, ki je tudi prepojeno s skrivnostjo: kakor da bi nas to samo končno klicalo; kakor da bi se v njem pripravljalo nekaj neizrekljivega, kar nas potrebuje.

Romano Guardini:
„Konec novega sveta“,
str. 62.

VEČER SLOV. KULT. AKCIJE

posvečen razlagi slik in kipov
dobitkov IV. umetnostne loterije,
v Slovenskem domu v San Martín
v soboto 11. avgusta 1962 ob 19.30

Dr. Tine Debeljak:

Uvodna beseda o pomenu in delu
Slovenske kulturne akcije

Marijan Marolt:
Razlaga in oznaka del

TARIFA REDUCIDA
Concesión 6228
Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
N° 624.770

O EKUMENSKEM GIBANJU

Šesti kulturni večer je bil v soboto, dne 21. julija in je predaval č. g. p. Silvin Eiletz. Uvodoma je poudaril, da je povod ekumenskemu gibanju dala sprvo predvsem misijonsko problematika. Že koncem prejšnjega stoletja je bilo ekumensko gibanje precej razširjeno med anglikanci in protestanti. Poslej so se med zastopniki Cerkvo združenih v Občestvenem svetu krščanskih Cerkva, vršila zborovanja in konference, kjer so debatirali o problemu Kristusove Cerkve, ki bi morala biti ena. Pozneje so na posebnih kongresih razpravljali o potrebi zedinjenja na praktičnem polju, ker se je dogmatska edinost kazala nemogoča.

Razne ekumenske organizacije so se tudi paralelno trudile, da bi našle kakšno rešitev podobnih vprašanj. Medtem pa se je vedno bolj čutila potreba in želja vsaj po edinosti v iskanju smeri. Tako se je po drugi svetovni vojni ustanovil „Ekumenski svet Cerkva“, ki je zboroval prvič v Amsterdamu leta 1948, drugič leta 1954 v Evanstonu in tretjič v New Delhi leta 1961, ko je pristopila v Ekumenski svet ruska patriarhalna Cerkva. Na tem kongresu je COEE nekoliko spremenil svojo doktrinalno podlago v smeri katoliške dogmatike. Tokrat so bili prisotni tudi katoliški opazovalci. Bilo jih je pet iz Tajništva za edinost za bodoči II. Vatikanski cerkveni zbor.

V debati so se obravnale misli o razgovorih med anglikanci in katoličani v Malinesu, ko je bil vodilna osebnost tega zблиževanja kardinal Mercier; govorilo se je več o mladih Cerkvah v Aziji in Afriki; osvetlila se je juridična plat združevanja, zlasti za tiste Cerkve, kjer apostolskega nasledstva ni. Omenjeno je bilo tudi priznanje krivde za razkol na obeh straneh in na revizijo gledanj o kritičnih dobah in osebah v razvoju zgodovine. Občinstvo je g. predavatelja nagradilo s prišrnim aplavzom.

kronika

— Dne 10. junija t. l. je v Gorici umrl dirigent in skladatelj prof. Mirko Filej, ustvarjalni član Slovenske kulturne akcije. Z njim se je podrl eden stebrov kulturnega življenja med goriškimi Slovenci.

Prof. Filej se je rodil v Medani (v Brdih). Že kot semeniščnik je študiral klavir s prof. E. Komelom, kasneje, že kot župnik v Mavhinjah na Krasu, pa je nadaljeval in končal konservatorij v Trstu (prof. Constantinides).

Z njim izgublja goriška stolnica svojega organista, slovensko učiteljske profesorja petja, cerkev sv. Ivana v Gorici svojega rektorja in goriška škofija svojega delegata za cerkvene zборе, vsi goriški kulturni delavci pa enega najagilnejših in najdražjih kolegov.

Tudi Slovenska kulturna akcija ga bo ohranila v trajnem spominu.

Za SKLAD GLASA so darovali: Franček Breznikar, R. Mejia, 20.— pesov; dr. Lojze Kukovica, Adrogué, 114,25 pesov; č. g. Jože Časl, Montreal (Kanada), 5.75 dolarjev.

DREVO, PREVEČ NA SAMEM...

(Ob 48. publikaciji Slovenske kulturne akcije)

II.

Ne morem brati Majcenovih POVESTIC, ne da bi si po vsaki strani stavil vprašanja: kaj je bilo s tem človekom po letu 1923? Kako da je mogel umolkneti?

Skušam se postaviti štiri desetletja nazaj: to je bil človek, ki je zaoral svojo pot, ki se je odmaknil od vseh, tudi od Cankarja, čeprav je morda res iz njega izšel: mladi Majcen je prav tako romantično nastrojen kakor oni, prav tako notranje bogat, odprtih oči, z lepim novim izrazom. Tudi on je trdno privezan na domovino, obdarjen s prav tako bolešno občutljivimi antenami za vse moralno in nemoralno izpuhtevanje kože sodobnikov. Beseda mu sicer ne pade tako kakor Vrhničanu, toda mladi Majcen je zrelejši od mladega Cankarja: mar nima globlje kulture, večje osebne uravnovešenosti? Petindvajset let mu je in vendar, kakšna enakost sil med ostrim intelektom in globokim čustvom!

Mi zunaj v tujini se že nekaj let sprašujemo, kako da Cankarjev genij ne more prodreti v svet. Kako da celo naši prijatelji, ki ga berejo v prevodih, ne razumejo njegove veličine? Mar je res velik bolj zaradi stile sloga, izklesanega jezika in edinstvene melodije? Toda če „vsaka umetnina, ki je zadela bistvo svojega naroda, istočasno zadene tudi bistvo vsega človeštva“, v čem naš Cankar ni bil slovenski, da ni univerzalen? Res: prevajavec-izdajavec. Toda mar nas tudi prevodi — in to ne samo Danteja, Dostojevskega ali Cervantesa, ampak tudi drugih, manjših — ne prevzamejo? Kako je torej s tem?

Majcen je baje bil Cankarju od vseh mladih dominsvetovecev najbolj pri srcu. Zdi se mi povsem razumljivo. Cankar je bil močan in samo močni ljudje — tako v umetnosti kakor drugod — iščejo ali pa dopustijo močne ljudi ob sebi. In Majcen je bil močan. Ni podlegel Vrhničanu. Še v tej mladostni literaturi najdemo komaj tu pa tam rahel odsev Cankarjevega prijema.

Morda je Cankar zaslutil, da v mladem Majcenu miruje to, česar sam ni mogel preboleti; da bo mladi novelist lahko šel v kraje, ki so njemu bili nedostopni. Majcen bo lahko nekoč močnejši, ker je tuj vsakemu kačurstvu; lahko da se je kdaj sprijel s svetom, s seboj — ne. On trepeče, odgovarja življenju, spremlja dogodke — vendar ostaja miren. Včasih se mu na ustnih celo prikaže obljuba nasmeha... Ni bolesten. Sprejema resničnost, kakršna je, čeprav se na drugi strani bori za drugačnejši svet. Ne doživlja pretresov, ker bi razmerje med njegovimi ideali in pa možnostmi za njih dosego bilo nezdravo. Išče najde in opazuje zlo. Včasih ga spremlja skozi vso zgodbo včasih pusti na površje šele v poanti. Zlo sprejema kot nujnost, vendar mu zaradi tega misel ni potegnjena iz zvezd dol v blato. Mladi Majcen je poln stvarnega idealizma, takega, ki ne povzroča razdvojenosti, ob kateri ustvarjanje velikih umetnin trpi.

Ko bi Majcen... če bi Majcen...
Kaj se je zgodilo?

Založniki so v tistih časih iskali ljudskega branja. Gotovo si z Majcnom — ne kakršen je bil, ne kakršen bi bil čez desetletja — niso znali dosti pomagati. Torej niso pritiskali nanj. Mar pa niso tudi kritiki tiste dobe — književnost naj služi dvigu narodne zavesti — hrepelni predvsem po velikem pripovednem tekstu in torej tudi niso mogli v njem videti svojega konjička? (Ob dramatik Majcen še doživi analize, ob prozi skoraj ni odmeva.) Pa kaj ni bila tragika tudi v tem, da

— V Franciji je zelo znan kršč. demokrati politik M. Schumann, ki je bil večkrat minister. Sedaj se je po 50. letu starosti odločil pisati literaturo. Napisal je roman „Sestanek z nekom“. Kritiki so delo pohvalili in omenjajo, da ima delo polno vrilin. Roman obravnava grizenje vesti nacističnih zločincev, ki so v taboriških množično uničevali žide. Pogosto se vidi, da avtor bolj obžaluje krvnike kot pa žrtve.

— Po Nemčiji potuje razstavni ki nosi ime po pisatelju Thomasu Mannu. Najprej je bila v Darmstadt. Razstavo je organiziral pisateljeva vdova Katia Mann

ni bilo ne kakega Čopa, niti ne dalekovidnega ljubitelja besedne umetnosti, ki bi mladeniča silil k pisanju, da ni bilo vsaj med pisatelji samimi nekoga, kot je bil Nemirovič-Dančenko pri Čehovem, ki bi bolj s pritiskom kakor pa samo s prepričevanjem vplival na Majcnovo dejavnost?

Nihče ni znal iskati resničnega kraljestva, ko bi jim naposled tudi vse to, kar so sami iskali — bilo navrženo... Stotine člankov je bilo napisanih v tistih letih: ocen, napovedovanj, hvalisanja, želja — „krono pa je nosil tisti, na katerega ni nihče mislil“.

Slovenci smo takrat doprinesli novo žrtev na oltar mlade države. Paluba novo zaplute ladje. Skozno vdira voda. In lukenj je več kakor prstov na rokah mornarjev, ki tekajo sem in tja, mašijo... Država je mlada: vsak čist, pošten, zmožen intelektualec je potreben na desetih koncih. Kultura je — luksus! Vsaj za enkrat še... Ali pa bo tudi v bodoče. Vsaj slovenska?

Kaj nas ni dejstvo, da smo v novi državi imeli sloves, da smo med vsemi najbolj resni, disciplinirani in z odgovornostjo napolnjeni in zato poklicani, da skrbimo za red, organizacijo, administracijo — pokopalo? Kaj ko bi — recimo samo v Majcnovem primeru — raje mi Slovenci imeli književnike zunaj v svetu v diplomatski službi, v Madridu, na Dunaju in drugod, in bi ti — kakor so delali drugi — ustvarjali vsaj po eno stran na dan, tako v miru...?

Dvajset let od *Povestic* pa do *Mater* in *Bogarja Meha* je namreč prevelik skok, da bi se še kdaj dalo vrniti v iste kraje... Dvajset let, to je predalet, Majcen bi dejal „eno usodo daleč“.

Usoden molk. Kajti Majcen ni bil človek, ki bi medtem ne imel kaj pvedati.

Njegovi portreti nam še danes govorijo. Njegovi izrazi, primere imajo še danes po štiridesetih letih pridih svežosti, neomadeževanosti kakor dolga leta skrite podobe, neoskrunjene od radovednih oči. Novelist Majcen začenja šele zdaj živeti. Šele zdaj, ko mora — spet molčati...

A to je že druga, prav tako žalostna zgodba.

Morda bi Majcen v drugačnih razmerah pisal še mnogo. Prozo in poezijo — verjetno bi vedno bil večji v prvi kakor v drugi —, tudi bi gotovo pisal še lepše, zrelejše. Morda tudi, da je pisal in da so kakšne povestice še ostale po zaprašenih uredniških predalih... Morda bi katere od tu objavljenih povestic danes ne hotel več objaviti, morda niti v zbranih spisih ne. Tudi je res, da so ene (*Trenutek življenja*, *Iskre*, *Doma*, *Zamorska kraljica*) čeprav z drugimi po dobi nastanka sosede, desetletja zrelejše od ostalih —

In vendar je knjiga literarni biser. Vrednost njena pa je še v nečem drugem, v zaključkih, ki nam jih prinaša in ki so prav tako važni: v odkritju novega izraza pred štridesetimi leti, v zavrnitvi vsem malodušnim, ki mislimo, da smo Slovenci kdaj zamujali dobe, v veliki obljudi — ki je pa žal nismo mogli ali hoteli slišati.

Kako bi se danes končalo *Detinstvo*? Ali bi ga mogel končati?

Čeprav so pred nekom še leta življenja in čeprav mu je bilo od Boga dano, da odkriva ljudem Njegovo lepoto — ali se človek proti koncu poti še lahko ustavlja ob tuzemski lepoti in se ne zazira vedno pogosteje tje preko? Misel o vedno bližji veliki Lepoti daje človeku sil za delo. Ali pa mu jih izbija iz rok kakor nevidni nasprotnik orožje? Ali si človek še želi biti Stvarniku lepote hvaležni sodelavec — ali pa že išče drugačnega, preprostejšega sorodstva?

(Konec.)

Z. S.

SLOVENSKA KULT. AKCIJA se je preselili. Njen novi naslov je: Slovenska kulturna akcija, Castelli 371, Ramos Mejía, Buenos Aires, Argentina. — Novi prostori so v bivši pevski sobi tako imenovanega „sanatorija“.

SELITEV SKA iz starih prostorov v nove na Castelli 371 je izvršil brezplačno g. Matevž Potočnik iz Ciudadele, za kar se mu SKA lepo zahvaljuje.

— Mohorjeva družba, ki je že l. 1896 izdala svojo prvo slovensko pesmarico in tudi kasneje popularizirala med vsemi Slovenci pesmi, ki so bile sicer znane le bolj po posameznih pokrajinah, bo izdala novo Pesmarico. Ta bo izšla v dveh delih in v njej bodo poleg znanih pesmi tudi take, ki širši javnosti niso dosegljive. Vsaj po ena pesem iz raznih pokrajin bo imela tudi fonetični zapis. Delo bo poleg oznak prineslo tudi mnogo ilustrativnega gradiva (značilna slika pokrajine, kjer je pesem nastala, slike glasbenikov, zborov, pesnikov itd.). Dodan bo slovarček narečnih besed. Čeprav je pesmarica že nekaj let pripravljena, je letos MD preko svojih poverjenikov povabila vse, da sodelujejo z nasveti in pobudami pri sestavi tega važnega dela.

Ni dvoma, da je eden najhujših vzrokov, da taka pesmarica čimprej izide, tudi v tem, da doma zanimanje za narodno pesem pojenjava in sicer na račun importiranih ritmov in pesmi. — Mar ne bi kazalo tudi v zamejstvu, posebno za našo odraslo mladino, ki melodije še pozna, besedila pa dostikrat že ne več, izdati vsaj besedila naših najlepših pesmi?

odmevi

— Glasilo slovenskih slavistov *Jezik in slovstvo* v Ljubljani (VII, št. 6) je registriralo Debeljakov prevod Dantejevega *Pekla* s poročilom slavista Jožeta Pogačnika o Rebulovi razpravi o prevodih iz Danteja v slovenščini, ki je izšla v Rimu v referatu Dve tujezični slovenistični publikaciji. O Gradnikovem prevodu citira to sodbo: „Naslonil se je na Debeveca, prevajal ohlapno in z neizčiščenim izrazom. Ponekod sicer zablesti, v celoti pa je 'una prova non tra le più felici'. Leto kasneje je izšel prevod Tineta Debeljaka. Prevajalec je v njem poskusil 'dare a Dante una interpretazione il più possibile rispondente al carattere immanente della lingua slovena, tendendo a risolvere la sintassi dantesca paratatticamente e centrando la proposizione di preferenza sul verbo, notoriamente punto di forza dello sloveno'. Uspel je predvsem v dramatičnih, komičnih in realističnih sestavinah izvornika. Zanesljivega okusa pa nima v uvajanju pogovornega jezika. Ta prevod 'rappresenta, col suo timbro lessicale e stilistico, una tappa importante nello sforzo, ormai già secolare, di dare a Dante una veste slovena non indegna dell'autore della *Commedia*'." — Če vpoštevamo, da je danes pesnik Gradnik predstavnik slovenske poezije v Akademiji znanosti in umetnosti, zavzema joč v pesniški avtoriteti župančičevo mesto, je to priznanje izdaji Danteja še večje, tudi če ni nikjer navedeno, da je izšla v Buenos Airesu in torej v emigraciji, o katere kulturnem delu še vse doslej molče. Pa včasih le ne morejo preko njega.

obsega celo vrsto rokopisov, spisov in listin, ki so v zvezi z Mannovim ustvarjanjem. 55 fotografij v povečavi kaže pisateljevo dnevno življenje. Gradivo za razstavo so prispevali pokojnikovi prijatelji in Mannov arhiv v Zürichu. Ob otvoritvi razstave je govoril prof. Teodor Adorno, ki je več let sodeloval s pisateljem, ko je ta pisal delo „Doktor Faust“.

— V Frankfurtu so ustanovili posebno društvo za literaturo. Predsedstvo bo hkrati vsakoletna žirija, ki bo podeljevala literarni nagradi: eno za najboljšo in eno za najslabše delo tistega leta.

IV. UMETNOSTNA LOTERIJA

Ena nagrad naše loterije:
France Ahčin
SEDEČA FIGURA

— Veliko katoliško literarno nagrado so podelili v Parizu. Revija "Ecclesia" in Društvo kat. pisateljev sta zbrala potrebni znesek 1000 NF, to je okrog 250 dolarjev. Nagrado je prejel Victor Henri Deboudour za študijo o francoskem kiparstvu v srednjem veku. Enak znesek so naklonili Claudeju Tresmontantu za delo o zgodovini krščanske filozofije.

— Francija je v začetku aprila slavila stoletnico izida romana V. Hugoja „Les Misérables“. Revija "Europe" je jubileju posvetila posebno številko s prispevki uglednih pisateljev in kritikov. Poleg izdaje na knjižnem trgu pa je neki literarni klub še sam izdal roman s posebnim kritičnim komentarjem.

— Na „Festivalu dveh svetov“ v Spolettu so letos prvič v Evropi uprizorili moderni misterij črnškega pisatelja Langstona Hughesa "Black nativity — Zamorski božič", ki je imel že prej velik uspeh v New Yorku. Nastopila je skupina igralcev črncev, pevcev in mimov, članov dveh metodističnih cerkvenih ločin. Glasba je vzeta iz zamorskih verskih melodij, slovitih "negro spirituals".

— Furlanska Filološka družba izdaja v Vidmu revijo "Ce Faustu", ki obravnava starožitnosti Furlanije. V zadnji številki sodelujejo tudi Slovenci: Milko Matičetov je prispeval študijo o stari Ljubljani. Niko Kuret pa je objavil razpravo o velikonočnih kresovih pri Slovencih.

— Državna založba umetniške literature v Moskvi je izdala prevod Cankarjeve novele Na klancu ter izbor pesmi Otona Župančiča. Okrog 80 pesnikovih pesmi je prevajalo 11 prevajalcev, znamenje, da je med Rusi mnogo slovenščine veščih slavistov. Župančičeve pesmi so izšle v nakladi 2500 izvodov.

— Umrla je slovenska akademska slikarica Helena Vurnik. Bila je žena znanega arhitekta in univerzitetnega profesorja Ivana Vurnika. Z možem je zadnja leta živel v Radovljici.

— Na letošnjem festivalu „Gledališča narodov“ v Parizu bodo gostovali ansambli iz 23 držav. Najmanjša skupina bo iz Čila. Uprizorili bodo dramo „El Prestamista“, v katerem nastopa ves čas samo en igralec, a menja medtem trikrat barvo oči. Največje presenečenje pa bo ansambl iz Afrike in sicer dvorno gledališče iz Dahomeya. Balet tega gledališča princezinj vodi sin zadnjega dahomejskega kralja. Leto 1962 je bogato na jubilejih in tako ne bodo pozabili Pirandellove 25-letnice, 50-letnico Strindbergove smrti ter 400-letnico Lope de Vega. Dela slednjega bo izvajalo gledališče iz Madrida Teatro Mariza Guerrero, ki je gledališče iste vrste kot Comedie française v Parizu.

— Na zborovanju varšavskega odseka poljske delavske (komunistične) stranke je zastopnik pisateljev Janusz Przymanowski izjavil, da se poljski pisatelji na vso moč izogibljejo v svojih delih vprašanj, ki zadevajo javno živ-

ljenje, ker se bojijo strankine kritike. Opazovalci menijo, da je na zborovanju prišla močno do izraza zagata, v kateri je poljska literatura že dolgo časa. Nekateri govorniki so poudarjali, da so pisatelji pogosto popolnoma ločeni od delavcev, drugi pa, da gledajo strankini prvaki na nova dela „skrajno previdno“.

— Letos so že četrtrič zborovali francoski in nemški univerzitetni rektorji. Opozorili so na dogovore, ki dajejo akademikom možnost, da se pripravijo na doktorat v tujini in ga potem branijo na domači fakulteti pred komisijo, v kateri more biti en član tujec. Državni štipendisti smejo študirati tudi v tujini. To velja predvsem za tehnike. 30 nemških medicincev bo prišlo v Marseille na dolgo prakso, ki jim jo bodo priznali za redno učno dobo.

— V Rusiji so nedavno obsodili na smrt dvajset „gospodarskih zločincev“. Bertrand Russel, F. Mauriac in Martin Buber so poslali Hruščevu pismo, v katerem ga prosijo, naj prepreči izvršitev smrtnih obsodb, ker so proti smrtni kazni sploh, posebej pa še proti smrtni kazni za gospodarske zločince; poleg tega jih vznemirja dejstvo, da je večina obsojenih judovskega pokolenja.

UMETNINA NAJ IZPRICUJE DUHA V VAŠEGA DOMA

Zvestoba slovenstvu preveva vero, ki veje po naših domovih. Povsod želimo, da nas spremljajo spomini, ki nas vežejo na domovino. Med nami žive umetniki, ki ustvarjajo iz tega duha zvestobe, se ohranjajo poslanstvu, ki ga naj naša navzočnost v svetu opravi tudi na umetniškem in kulturnem polju. Slovenska umetnina v naših domovih bo tedaj krepila in portjevala ljubezen, s katero hočemo služiti temu idealu.

BLIŽA SE 17. AVGUST 1962, DAN ŽREBANJA, KO BO NAMESTO KULTURNEGA VECERA NA SPOREDU „PREREKANJE“ O MODERNI UMETNOSTI. PODROBNOSTI V PRIHODNJI ŠTEVILKI.